



MAGYARNAK LENNI... - OKTATÓI SEGÉDLET -

Az előadás fő kérdései:

Ha valaki a nemzetiségünket kérdezi, rávágjuk: „magyar vagyok”. De vajon jelent-e ez többet egyszerű kartoték-adatnál? Része-e a magyarságtudatunk a hétköznapijainknak – és egyáltalán kéne-e, hogy részévé váljon? Mit jelent magyarnak lenni, és hogyan teszi ez többé az életünket?

Célkitűzés – avagy mit szeretnénk átadni a diákoknak:

A magyarságunk nem írható le a szokásos **sztereotípiákkal** (Puskás, gulyás, Erős Pista stb.), a mindennapjaink része.

A jó értelemben vett nemzeti öntudat **pártoktól és politikától független**, kulturális alapon létezik.

A magyarságunk akkor is **az identitásunk része**, ha nem veszünk róla tudomást. De ha elfogadjuk és elkezdjük feltárni azt, saját magunkat, és a saját történetünket ismerjük meg általa.

Magyarnak lenni **a közös kulturális kódrendszer ismerete**, annak használata, és nem utolsósorban annak **gondozása** is.

Magyarnak lenni nem több, de nem is kevesebb, mint bármilyen más kultúra tagjának lenni. Fontos, hogy a diákok megértsék, **nincsen jogunk másokat lenézni**, de a kultúránk **nem is „rosszabb”** más kultúráknál.

Magyarnak lenni jó. **Az örökségünk hatalmas** és értékes, amit csak akkor érthetünk meg igazán, ha elkezdjük birtokba venni a történelmünk, a művészetünk, a közös szokásaink, hiedelmeink stb. megismerése és ápolása által.



ÓRAVÁZLAT

Nyitó kérdések:

Hogy tetszett az előadás? Volt-e olyan része, ami kifejezetten elgondolkodtatott titeket?
Mi volt a legemlékezetesebb?

A sztereotípiák tudatosítása és leküzdése

(3-4 fős csoportokban dolgozzanak, egy szóvivő mondja el a csoport eredményét)

Vegyetek elő egy lapot és az egyik oldalára írjátok le, ha külföldi lennétek, szerinted mit tudnátok Magyarországról, mit tartanátok a Magyarországra legjellemzőbb dolgoknak?

(A második kérdést csak akkor tegyék fel, ha már készen vannak ezzel.)

A lap másik oldalára írjátok le, mit tartotok ti, a saját életemek, tapasztalataitok alapján a legfontosabbnak, legjellemzőbbnek!

(Ha a kérdés túl általános, a saját városukat, környezetükre is érthetik.)

Miért pont ezek a dolgok jutnak eszedbe? Mennyire egyezik a kettő?

Vajon mennyire valós, mennyire igaz az, amit mi gondolunk más országokról, népekről és kultúrákról?

A magyarság meghatározása

Ki emlékszik, mi hangzott el az előadáson: mitől lesz valaki magyar?

1, Attól, hogy Magyarországon él?

(Válasz: Nem, hiszen külföldön is születnek, élnek magyarok és be is települhet valaki.)

Attól, hogy magyar az állampolgársága?

(Válasz: Nem, hiszen az állam nem egyenlő a nemzettel, sok magyarnak nem magyar az útlevele.)

Attól, hogy beszél magyarul?

(Válasz: Nem, hiszen az aradi vértanúk között is sokan még csak magyarul sem beszéltek – lásd: Pöltenberg Ernő tábornok: „anyanyelvem német, szívem magyar, mert a szabadságért dobog” – vagy Liszt Ferenc sem tudott magyarul)

Magyar az, aki magyarnak vallja magát (Illyés Gyula), és aki ismeri, használja és gyarapítja is a kultúránkat.



Mit jelent, hogyan lehet „gyarapítani a kultúrát”?

(Válasz: Mindenki hozzátesz a kultúránkhöz, a közösséget építi. Akár művészként, akár tanárként, akár ötleteket kitalálva, akár ötleteket megvalósítva, aki a saját tehetségéhez mértén építi, nem csak használja az országunk és a nemzetünk adottságait.)

Mondjatok példát ezekre!

Magyarnak lenni a mindennapokban

Van egy közös kódrendszerünk. Például kezecskét fogunk egymással, fentről lefelé bólintunk, ha egyetértünk, vannak közös dalaink, hiedelmeink stb.

Játék: mutass példákat ezekre a közös „kódokra”! Állj fel és mutogasd el, mire gondolsz, a többiek találják ki!

(3-4 fős csoportokban találjanak ki többet, mindenki egyet mutasson be – például a piros lámpa előtt megállunk - és azt mutassák meg a többieknek, ami még nem volt.)

A saját kultúránk helye a világban

Milyen kultúrákat ismertek? Miben különböznek a miénktől?

(Nem gond, ha még felületesek az ismereteik, a cél, hogy egyáltalán felvetődjön a kérdés.)

És miben hasonlíthatnak a miénkre? Vajon egy kínai diák nem izgul felelés előtt? Egy arab lány nem lesz szerelmes? Egy orosz ember nem kíváncsi az élet értelmére? Egy afrikai anya nem félti, amikor egy számunkra ismeretlen istenhez imádkozik a gyerekéért?

(Minden embert ugyanazok mozgatnak, de minden kultúra máshogy fejezi ki ezeket. Éppen ezért nincsen jobb vagy rosszabb kultúra. Viszont jobb és rosszabb emberek minden kultúrában vannak.)

Magyarnak lenni jó

Szedjük össze közösen 10 dolgot, amire büszkék vagyunk, amit szeretünk a közös kultúránkban, és amit örömmel mutatnál meg valakinek, aki egy másik kultúrából érkezik!

(Gondolatindítónak: magyar mesék – Vuk, Macskafogó, Szaffi stb. -, sportolók, színészek, zenészek, dalok – könnyűzene is -, könyvek, szokások, helyi érdekességek stb.)

Órázás

Írj magadnak egy levelet, amit tíz év múlva kéne megkapnod!

Mit szeretnél felnőve te magad hozzá tudni tenni a kultúránkhöz? Kutatóként, tanárként, orvosként, vállalkozóként, anyaként, apaként, sportolóként, művészként, bármilyen, a számodra érdekes formában? Írd le egy papírra, és tedd el.